

EN'AM SÛRESİ

Bismillâhirrahmânirrahîm

Rahmân ve Rahîm Allah'ın adıyla

1. Hamd; gökleri ve yeri yaratan, karanlık ve aydınlığı vareden Allah'ın hakkıdır. Böyle iken, inkâr edenler, hâlâ Rablerine bir takım putları denk tutuyorlar.
2. O; sizi çamurdan yaratan, sonra da size bir ecel takdir edendir. Bir de kıyametle ilgili ecel vardır. Ey kâfirler! Hakikat bu iken halâ dirilme hususunda şüphe mi ediyorsunuz?
3. O, göklerde ve yerde ibadete lâıyk tek Allah'tır. O, gizlinizi ve açığınızı, hayır ve şer ne kazandığınızı da bilir.
4. Böyle iken, Mekkelilere Rablerinden ne zaman bir âyet gelse, ondan yüz çevirmişlerdir.
5. Onlar, Kur'an kendilerine gelince, onu yalanladılar. Fakat alaya aldıkları şeyin haberi, yakında kendilerine gelecektir.
6. Bizim, kendilerinden önce nice nesilleri helâk ettiğimizi görmediler mi? Ey Mekkeliler! Yeryüzünde size vermediğimiz imkânları onlara vermiştik. Onlara; gökten bol bol yağmur indirip, yanlarından ırmaklar akıtmıştık. Fakat yine de onları, günahlarından ötürü helâk ettik ve kendilerinden sonra, başka bir nesil yarattık.
7. Habîbim! Eğer Sana kâğıt üzerine yazılı bir kitap indirmiş olsaydık da, elleriyle ona dokunsalardı, yine de inkârcılar: "Bu apaçık bir büyüdür" derlerdi.
8. Kâfirler: "Muhammed'e bizim de görebileceğimiz bir melek indirilmeli değil miydi?" dediler. Eğer bir melek indirseydik, zaten iş bitmiş olur ve helâk olurlardı. Onlara, göz bile açtırılmazdı.
9. Eğer peygamberi bir melek yapsaydık, onu bir insan şeklinde yapardık ve onları yine düşükleri şüpheye düşürürdük.
10. Habîbim! Andolsun ki, senden önce de peygamberlerle alay edilmişti. Fakat onlarla eğlenenleri, alaya aldıkları şeyler mahvetti.
11. De ki: "Yeryüzünde gezip dolaşın. Sonra da bakın, peygamberleri yalanlayanların sonu nasıl olmuştur?"
12. Onlara: "Göklerde ve yerde olanlar kimindir?" diye sor ve cevap olarak "Allah'ındır" de. O, rahmet etmeyi kendi üzerine almıştır. Muhakkak ki, sizi, varlığında şüphe olmayan kıyamet günü toplayacaktır. Fakat kendilerine yazık edenler iman etmezler.
13. Gece ve gündüzün içinde olan herşey O'nundur. O, hakkiyle işiten ve gerçek bilendir.
14. Resûlüm! De ki: "Gökleri ve yeri yoktan var eden, besleyen, fakat kendisi beslenmeyen Allah'tan başkasını mı dost edineyim? Şüphesiz bana, İslâm'a girenlerin ilki olmam emredildi ve "Sakın Allah'a ortak koşanlardan olma" denildi.
15. Onlara de ki: "Rabbime isyan edersem, o büyük günün azâbından korkarım."

16. O gün kimden azap giderilirse, kuşkusuz Allah ona rahmet etmiştir. İşte bu da, apaçık bir kurtuluştur.
17. Eğer Allah, sana bir sıkıntı verirse, onu Ondan başkası gideremez. Eğer Allah bir iyilik verirse, onu da Ondan başkası engelleyemez. O'nun herşeye gücü yeter.
18. O, kullarının üstünde mutlak hakimdir. O, yegâne hüküm ve hikmet sahibidir. Herşeyden haberdardır.
19. Onlara sor: "Peygamberliğime şahit olmak bakımından kim daha büyüktür".
Cevap ver: "Allah, benimle sizin aranızda şahit olarak yeter. Şu Kur'an bana, sizi ve kendisine ulaşan herkesi uyarmam için vahyolundu. Allah ile beraber başka tanrılar olduğuna, gerçekten siz mi şahitlik ediyorsunuz? Ben, buna şahitlik etmem. O, ancak tek olan Allah'tır. Ben, sizin ortak koştüğünüz şeylerden gerçekten uzağım."
20. Kendilerine kitap verdiğimiz ümmetlerin bilginleri, o hak peygamberi, evlatlarını tanıdıkları gibi tanırlar. Ama kendilerine acımayıp yazık edenler, peygambere inanmazlar.
21. Allah'a iftira ederek yalan uydurandan veya O'nun âyetlerini yalan sayandan daha zalim kim olabilir? Şüphe yok ki o zalimler, kurtuluşa eremezler.
22. O gün, hepsini mahşere toplayacağız. Sonra, Allah'a ortak koşanlara: "Hani nerede, Allah'a ortak zannettiğiniz putlar?" diyeceğiz.
23. Sonra onların: "Rabbimiz olan Allah'a yemin olsun ki, biz ortak koşanlar değildik" demelerinden başka çareleri kalmayacaktır.
24. Bak! Kendi kendilerini nasıl yalanladılar ve Allah'tan başka uydurdukları putlar onlardan nasıl kaybolup gitti.
25. Habîbim! Onlardan, senin okuduğun Kur'an'ı dinleyenler de var. Fakat inkârda ısrar etmelerinden dolayı, onu anlamamaları için kalplerine perdeler, kulaklarına da ağırlık koyduk. Onlar, her türlü mucizeyi görseler, yine de sana inanmazlar. Hatta sana geldiklerinde, seninle tartışırlar ve: "Bu Kur'an, eskilerin masallarından başka bir şey değildir" derler.
26. Onlar, hem insanların Kur'an'a inanmalarına engel olurlar, hem de kendileri ondan uzaklaşırlar. Böylece, kendilerini mahvediyorlar da farkında değiller.
27. Onlar, ateşle karşı karşıya getirildiklerinde: "Keşke dünyaya geri gönderilsek de, bir daha Rabbimizin âyetlerini yalanlamasak ve mü'minlerden olsak" dedikleri zaman kendilerini bir görsen!
28. Hayır! Daha önce gizleyip durdukları karşılıklarına çıktı da, ondan böyle söylüyorlar. Eğer dünyaya geri gönderilseler, yine kendilerine yasak edilen şeyi yapmaya devam ederlerdi. Çünkü onlar, gerçekten yalancılardır.
29. Halbuki onlar: "Bu dünya hayatımızdan başka bir hayat yoktur. Biz, bir daha diriltilecek de değiliz" demişlerdi.
30. Onları, Rablerinin huzurunda bir görsen? Rableri: "Bu dirilme gerçek değil miymiş?" dediğinde onlar, "Rabbimize yemin olsun ki gerçekmiş" diyecekler.

- Rableri de onlara: “Öyle ise, inkâr ettiğiniz için tadın azâbı” diyecek.
31. Allah’ın huzuruna çıkmayı yalanlayanlar, gerçekten en büyük zarara uğramışlardır. Kıyamet saati ansızın geldiğinde, günahlarını sırtlarına yüklenmiş olarak, “Dünyada yaptığımız kusurlardan dolayı yazıklar olsun bize” derler. Dikkat edin! Yüklendikleri şeyler ne kötüdür!
 32. Dünya hayatı, sadece oyun ve eğlenceden ibarettir. Ahiret yurdu ise, sakınanlar için daha hayırlıdır. Bunu hiç düşünmüyor musunuz?
 33. Habîbim! Onların söylediklerinin seni üzdüğünü elbette biliyoruz. Onlar, aslında seni yalanlamıyorlar. O zalimler, Allah’ın âyetlerini inkâr ediyorlar.
 34. Andolsun ki, Senden önce de peygamberler gönderilmişti. Ancak onlar, kendilerine yardımımız gelinceye kadar yalanlanmaya ve eziyetlere sabrettiler. Allah’ın yardım edeceğine dair verdiği sözü değiştirecek hiç bir kuvvet yoktur. Şüphesiz, peygamberlerin haberlerinden bir kısmı, sana da geldi.
 35. Eğer, inanmayanların yüz çevirmeleri sana ağır geldiyse, onlara bir mucize göstermek için yere bir tünel kazmaya veya göğe bir merdiven kurmaya gücün yetiyorsa haydi yap! Allah dileseydi, elbette onları hidâyet üzere toplardı. O halde, sakın bilmeyenler gibi davranma!
 36. Ancak, seni can kulağıyla dinleyenler daveti kabul eder. Ölü gibi olanları ise, yalnız Allah diriltir. Sonra da O’na döndürülürler.
 37. Onlar: “Rabbinden, Muhammed’e bir mucize indirilseydi ya!” dediler. De ki: “Allah’ın mucize indirmeye gücü yeter. Fakat onların çoğu inanmadıkları için bilmezler.”
 38. Yeryüzünde yürüyen hiçbir hayvan, iki kanadıyla uçan hiçbir kuş yoktur ki, sizin gibi birer topluluk olmasın. Biz, bu kitapta hiçbir şeyi eksik bırakmadık. Nihâyet hepsi de Rablerinin huzurunda toplanacaklardır.
 39. Ayetlerimizi yalanlayanlar; inkâr karanlıklarında kalmış, sağır ve dilsizlerdir. Allah, kimi dilerse niyet ve ameline göre sapıklıkta bırakır, kimi de dilerse, dosdoğru bir yola yöneltir.
 40. Resûlüm! De ki; “Kendinizi hiç düşündünüz mü? Allah’ın azâbı size gelse veya kıyamet gelip çatsa, Allah’tan başkasına mı yalvaracaksınız? Eğer sözünüzde doğru iseniz, çağırın putlarınızı.”
 41. Hayır, yalnız Allah’a yalvarırsınız. O da dilerse, kaldırılmasını istediğiniz belâyı kaldırır. O zaman, ortak koştuğunuz putları unutursunuz.
 42. Andolsun ki, senden önceki ümmetlere de peygamberler gönderdik. Ardından da, inkârlarından vazgeçip bize yalvarsınlar diye, onları darlık ve sıkıntı ile yakalayıp cezalandırdık.
 43. Hiç olmazsa, kendilerine azâbımız geldiği zaman, yalvarmalı değil miydi? Fakat kalpleri katılaştı ve şeytan, yaptıklarını kendilerine güzel gösterdi.

44. Kendilerine hatırlatılanları unuttuklarında, onlara her türlü nimet kapılarını açtık. Nihâyet, kendilerine verilen nimetlerle sevinip zevke dalınca, onları azâbımızla ansızın yakalayiverdik. Hemen ümitsizliğe düşüp, şaşkına döndüler.
45. Böylece, zulmeden toplumun kökü kesildi. Bütün övgüler, âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur.
46. Habîbim! Mekkelilere de ki: "Söyleyin bakalım. Eğer Allah, kulaklarınızı sağır, gözlerinizi kör eder ve kalplerinize de mühür vurursa, Allah'tan başka onları size geri getirecek kimdir?" Bak, âyetlerimizi türlü türlü nasıl açıklıyoruz. Onlar, yine de âyetlerimizden yüz çeviriyorlar.
47. De ki: "Söyler misiniz bana! Allah'ın azâbı ansızın veya göz göre göre gelse, zalim toplumdaki başkası mı helâk edilir?"
48. Biz, peygamberleri, ancak rahmetimizin müjdecileri ve azâbımızın habercileri olarak göndeririz. Artık, kim iman edip, durumunu düzeltirse, onlara hiçbir korku yoktur. Onlar, mahzun da olmayacaklardır.
49. Ayetlerimizi yalanlayanlara gelince, yapmakta oldukları fenalıklar yüzünden onlara azap dokunacaktır.
50. De ki: "Ben size, 'Allah'ın hazineleri benim yanımda' demiyorum. Gaybı da bilmiyorum. Ve size, 'Ben bir meleğim' de demiyorum. Ben, sadece bana bildirilen Kur'an'a uyuyorum."
- De ki: "Kör ile gören bir olur mu? Hiç düşünmüyor musunuz?"
51. Resûlüm! Rablerinin huzurunda toplanacakları için korkanları, Kur'an'la uyar. Onlar için, Allah'tan başka dost ve şefaathçi yoktur. Umulur ki, Allah'tan sakınırlar.
52. Allah'ın rızasını dileyerek, sabah-akşam Rablerine dua eden fakirleri, onlarla beraber olmak istemeyen müşriklerin arzusuna uyararak, yanından kovma. Sen, onların hesabından sorulmayacaksın. Onlar da senin hesabından sorulmayacaklar. Sakın, o fakirleri kovup da zalimlerden olma.
53. Biz: "Allah, aramızdan bunlara mı lütfunu lâıyk gördü" demeleri için, onları imtihan ettik. Allah, şükredenleri daha iyi bilir.
54. Ayetlerimize iman edenler sana geldiklerinde, onlara: "Selâm olsun size" de. Sizden, bilmeden bir kötülük yapıp da sonradan tevbe eden ve durumunu düzelten kimselere, Rabbiniz merhamet etmeyi üzerine almıştır. Çünkü O, çok bağışlayıcı ve çok merhametlidir.
55. Günah işleyenlerin izledikleri yol, sana belli olsun diye, âyetleri geniş bir şekilde açıklıyoruz.
56. De ki: "Allah'ı bırakıp da Ondaki başka yalvardıklarınıza ibadet etmem bana yasaklandı. Ben, sizin istek ve arzuunuza uymayacağım. Eğer uyarsam, o zaman sapıtılmış ve bir daha da doğru yola gitmemiş olurum."

- 57.** De ki: “Ben, Rabbinnden apaçık bir delile dayanmaktayım. Siz ise, onu yalanladınız. Çabuk gelmesini istediğiniz o azâb, benim elimde değildir. Hüküm ancak Allah’a aittir. Gerçeği O anlatır ve hakkı batıldan ayıranların en hayırlısı O’dur.
- 58.** De ki: “Sizin, çabuk gelmesini istediğiniz azâb, benim elimde olsaydı, benimle sizin aranızdaki durum herhalde sonuçlanmış olurdu. Allah, zulmedenleri en iyi bilendir.”
- 59.** Gaybın anahtarları Allah’ın yanındadır. Onları O’ndan başkası bilmez. Karada ve denizde olanları O bilir. Bir yaprak düşmez ve yerin karanlıklarına bir tane gitmez ki onu O bilmesin. Yaş ve kuru ne varsa hepsi de apaçık bir kitaptadır.
- 60.** Sizi, geceleyin ölü gibi uyutan, gündüzün ne kazandığınızı bilen, sonra sizi ölüm anı gelinceye kadar sabahları diriltir gibi uyandıran O’dur. Sonunda da, dönüşünüz ancak O’nadır. Bütün yaptıklarınızı size haber verecek olan da O’dur.
- 61.** O, kulları üzerinde mutlak otorite sahibidir. Size, koruyucu melekler gönderir. Nihâyet herhangi birinize ölüm geldiğinde, can almakla görevli meleklerimiz onun canını alırlar. Onlar, görevlerinde asla kusur etmezler.
- 62.** Sonra da onlar, gerçek Mevlalarına döndürülürler. Dikkatli olun, hüküm ancak O’nundur. O, hesap görenlerin en süratlisidir.
- 63.** Resûlüm! De ki: “Bizi bu tehlikeden kurtarırsa, elbette şükredenlerden olacağız” diye gizli ve açık O’na dua ettiğiniz zaman, karanın ve denizin karanlıklarından, sizi kim kurtarır?”
- 64.** De ki: “Sizi, o tehlikeden ve nice sıkıntılardan kurtaran Allah’tır. Ama yine de O’na ortak koşuyorsunuz!”
- 65.** De ki: “Onun, üstünüzden veya ayaklarınızın altından size bir azap göndermeye yahut sizi grup grup yapıp, kiminize kiminizin hıncını tattırmaya gücü yeter.” Bak, anlasınlar diye, âyetlerimizi nasıl türlü türlü açıklıyoruz!
- 66.** Habîbim! Kur’an, gerçek olduğu halde, kavmin onu yalanladı.
De ki: “Ben, sizden sorumlu değilim.”
- 67.** Her haberin kararlaştırılmış bir zamanı vardır. İleride, siz de gerçeği bileceksiniz.
- 68.** Ayetlerimiz hakkında ileri-geri konuşup alay edenleri gördüğün zaman, hemen onlardan uzaklaş ki, başka söze geçsinler. Eğer şeytan, sana böyle yapmayı unutturursa, hatırladıktan sonra hemen kalk. O zalimler topluluğuyla oturma.
- 69.** Gerçi, Allah’tan korkanlara, o zalimlerin hesabından bir sorumluluk yoktur. Fakat yine de sakınırlar diye hatırlatmak iyi olur.
- 70.** Habîbim! Sen, dinlerini bir oyun ve eğlence edinen ve kendilerini dünya hayatının aldattığı kimseleri bırak. Hiçbir kimsenin, kazandığı şey yüzünden kendisini helâke atmamasını, kendisi için Allah’tan başka dost ve şefaathçi bulunmadığını Kur’an ile hatırlat. O, azaptan kurtulmak için bütün varlığını feda etse, kendisinden kabul edilmez. Onlar, kazandıkları günahlar sebebiyle helâke sürüklenmişlerdir. Onlar için; inkârları sebebiyle kaynar bir içecek ve can yakıcı bir azap vardır.

71-72. De ki: “Biz, Allah’ı bırakıp da, bize fayda veya zarar veremeyen şeylere mi yalvaralım? Allah bizi doğru yola ilettikten sonra, tekrar inkâra mı dönelim? Arkadaşlarının: “Bize gel” diye çağırdıkları, şeytanların ayartarak uçuruma çektikleri şaşkın kimse gibi mi olalım?”

De ki: “Allah’ın gösterdiği, doğru yolun ta kendisidir. Bize, ‘âlemlerin Rabbine teslim olun’ bir de ‘Namazı dosdoğru kılın, Allah’a karşı gelmekten sakının. Sizin toplanacağınız yer, O’nun huzurudur’ diye emredildi.”

73. Gökleri ve yeri, yerli yerince yaratan O’dur. Bir şeye “Ol” dediği gün hemen oluverir. O’nun sözü haktır. Sur’a üfürüleceği gün de, hâkimiyet ancak O’nundur. O, gizliyi ve açığı bilir. O, yegâne hüküm ve hikmet sahibidir ve herşeyden haberdardır.

74. Bir zaman İbrahim, babası Azer’e: “Sen, putları ilâh mı ediniyorsun? Doğrusu ben, seni ve kavmini açık bir sapıklık içinde görüyorum” demişti.

75. İbrahim’e, kesin inananlardan olması için, göklerin ve yerin egemenliğini şöyle gösterdik;

76. Gece olunca bir yıldız gördü. “İşte Rabbim” dedi. Yıldız batınca “Ben, sönüp batanları Rab edinip sevmem” dedi.

77. Ay’ı doğarken gördü. “İşte Rabbim” dedi. Batınca “Yemin ederim ki, Rabbim bana doğru yolu göstermeseydi, elbette sapıklığa düşenlerden olurum” dedi.

78-79. Güneşi doğarken gördü. “İşte Rabbim budur, bu hepsinden büyük” dedi. O da batınca: “Ey kavmim, ben, sizin Allah’a ortak koştuğunuz şeylerden uzağım. Ben, yüzümü tamamen hanif olarak, gökleri ve yeri yoktan yaratana çevirdim ve ben, Allah’a ortak koşanlardan değilim” dedi.

80. Kavmi, onunla tartışmaya başladı. O da onlara dedi ki: “Beni doğru yola erdirdiği halde, Allah hakkında benimle mücadele mi ediyorsunuz? O’na ortak koştuklarınızdan hiç korkmuyorum. Sadece Rabbimin dilediği olur. Rabbim, ilmiyle herşeyi kuşatmıştır. Halâ, düşünüp öğüt almıyorsunuz?”

81. Hem siz, Allah’ın size haklarında hiçbir delil indirmediği şeyleri O’na ortak koştuktan korkmazken; ben, sizin ortak koştuğunuz şeylerden nasıl korkarım? Eğer biliyorsanız söyleyin, bu iki topluluktan hangisi güvende olmaya daha lâyıktır?”

82. İman edip, imanlarına şirk karıştırmayanlar, daha çok korkudan emin olma hakkına sahiptirler. Doğru yolda olanlar da onlardır.

83. İşte bunlar, milletine karşı İbrahim’e öğrettiğimiz delillerimizdir. Dilediğimizi derecelerle yükseltiriz. Muhakkak Rabbin, yegâne hüküm ve hikmet sahibidir. O, herşeyi hakkiyle bilir.

84. Biz; İbrahim’e, oğlu İshak’ı ve onun oğlu Yakup’u ihsan ettik. Hepsine de doğru yolu gösterdik. Daha evvel Hûh’a ve onun neslinden Davud’a, Süleyman’a, Eyyub’a, Yusuf’a, Mûsa’ya ve Harun’a da doğru yolu göstermiştik. Biz, güzel iş yapanları, böyle mükâfatlandırırız.

- 85.** Biz; Zekeriyya, Yahya, İsa ve İlyas'a da nübüvvet verdik. Hepsi de salih kullarımızdandı.
- 86.** İsmail, Elyesa, Yunus ve Lût'u da nübüvvete erdirdik. Hepsini âlemlere üstün kıldık.
- 87.** Onların; babalarından, çocuklarından ve kardeşlerinden bazılarını da üstün kıldık. Onları seçtik ve doğru yola ilettik.
- 88.** İşte bu, Allah'ın hidâyet yoludur. Onu kullarından dilediğine nasip eder. Eğer onlar, Allah'a ortak koşsalardı, yaptıkları bütün işler boşa giderdi.
- 89.** Onlar, kendilerine; kitap, hüküm ve peygamberlik verdiğimiz kimselerdir. Eğer Kureyş kavmi, bu delillere inanmayıp da kâfir olursa, şüphesiz yerlerine, bu delilleri inkâr etmeyecek bir topluluk getiririz.
- 90.** Habîbim! İşte bu peygamberler, Allah'ın hidâyete erdirdiği kimselerdir. Sen de onların gittiği yoldan yürü.
De ki: "Ben, buna karşılık sizden hiçbir ücret istemiyorum. Bu Kur'an, âlemler için öğütten başka bir şey değildir."
- 91.** Onlar (Yahudiler): "Allah, insana hiçbir şey göndermemiştir" derken, Allah'ı gereği gibi anlamadıklarını göstermişlerdir.
De ki: "Mûsa'nın, insanlara aydınlık ve hidâyet olmak üzere getirdiği, sizin de parça parça kâğıtlar haline koyup işinize geleni açıkladığınız, fakat çoğunu gizlediğiniz, sizin ve atalarınızın bilmediği şeylerin size öğretildiği o kitabı kim indirdi.
Habîbim! Sen: "Allah" de, sonra onları bırak. Onlar, boş laflara dalarak oyalansınlar.
- 92.** Bu Kur'an, kendinden önceki kitapları tasdik eden, şehirler anası Mekke ve çevresindeki insanları uyarman için indirdiğimiz, mübarek bir kitaptır. Ahiret gününe iman edenler, bu kitaba da iman ederler. Ve onlar, namazlarına devam ederler.
- 93.** Allah'a karşı yalan uydurandan ve kendisine hiçbir şey vahy edilmediği halde: "Bana vahy edildi" diyenden, bir de "Allah'ın indirdiği âyetler gibi, ben de indireceğim" diye iddiada bulunandan daha zalim kim olabilir? Onların halini, ölüm şiddeti içindeyken görmelisin. Melekler onlara gelip, "Haydi bakalım, canlarınızı kurtarın. Allah'a karşı gerçek olmayan şeyler söylediğiniz ve O'nun âyetlerine karşı büyüklük tasladığınız için, bugün alçaltıcı bir azapla cezalandırılacaksınız" derler.
- 94.** Allah onlara: "Sizi ilk yarattığımız zamanki gibi, yapayalnız huzurumuza geldiniz. Size verdiğimiz herşeyi arkanızda bıraktınız. Allah'ın ortağı diyerek yardım ve şefaatlere güvendiğiniz ortaklarınızı yanınızda görmüyoruz! Artık aranızdaki bütün bağlar kesilmiş, güvendiklerinizin hepsi kaybolup gitmiştir" buyurur.
- 95.** Şüphesiz, tohumu ve çekirdekleri çatlatıp filizlendiren Allah'tır. Ölüden diriye, diriden de ölüyü çıkaran O'dur. İşte, bütün bunları yapan Allah'tır. O halde, O'na inanmaktan neden yüz çeviriyorsunuz?
- 96.** Karanlığı yarıp tanyerini ağartan O'dur. O, geceyi dinlenme zamanı, Güneş'i ve Ay'ı birer hesap ölçüsü kılmıştır. Bu, mutlak üstün ve herşeyi bilen Allah'ın takdiridir.

- 97.** Kara ve denizin karanlıklarında, yolunuzu bulmanız için yıldızları yaratan O'dur. Şüphesiz Biz, bilen bir toplum için âyetlerimizi açıkça bildiriyoruz.
- 98.** Sizi bir tek candan yaratan O'dur. Sonra, sizin için kalma yeri olan yeryüzü, bir de emanet yeri olan kabirler vardır. Biz âyetlerimizi, anlayan bir toplum için geniş geniş açıkladık.
- 99.** Gökten suyu indiren O'dur. Onunla her çeşit bitkiyi çıkarıyoruz. O bitkilerden, taze ve yeşil fidanlar meydana getiriyoruz. Ondanda; birbiri üzerine binmiş taneler, hurmanın tomurcuğundan sarkan salkımlar, üzüm bağları, zeytin ve nar bahçeleri çıkarıyoruz. Bunların, kimi birbirine benzer, kimi benzemez. Bunların her birinin meyvesine, bir meyve verdiği zaman, bir de olgunlaştığında bakınız. Şüphesiz, inanan bir toplum için bunlarda deliller ve ibretler vardır.
- 100.** Durum böyle iken, tuttular cinleri Allah'a ortak koştular. Halbuki onları yaratan O'dur. Bir de, ne söylediklerini bilmeden, Allah'ın oğulları ve kızları olduğunu uydurdular. O, onların ileri sürdüğü nitelemelerden uzak ve yücedir.
- 101.** Allah, gökleri ve yeri yoktan varedendir. Eşi olmadığı halde, O'nun nasıl çocuğu olabilir? Üstelik, herşeyi yaratan O'dur. O, herşeyi çok iyi bilendir.
- 102.** İşte, Rabbiniz olan Allah budur. Ondanda başka ilâh yoktur. O, herşeyi yaratandır. O halde, O'na kulluk edin. O, herşeyi görüp gözetendir.
- 103.** Gözler, O'nu göremez. O ise, herşeyi görür. O, lütuf sahibidir. Herşeyden haberdardır.
- 104.** Doğrusu, gerçekleri kavramanız için size Rabbinizden açık deliller gelmiştir. Artık, kim gerçeği görürse yararı kendine, kim körlük ederse kendi aleyhinedir. De ki: "Ben sizin bekçiniz değilim."
- 105.** Habîbim! İşte Biz, âyetleri böyle çeşitli şekillerde beyan ederiz ki, o körlük edenler, sana, "Ders almışsın" diyerek inkâr etsinler. Biz de o Kur'an'ı, bilen bir topluluğa iyice açıklayalım.
- 106.** Kendisinden başka hiçbir ilâh olmayan Rabbinden, sana vahyedilene uy, Allah'a ortak koşanlardan yüz çevir.
- 107.** Eğer Allah dileseydi, onlar Allah'a ortak koşmazlardı. Biz Seni, onlara gözcü yapmadık. Sen, onlara vekil de değilsin.
- 108.** Müşriklerin Allah'tan başka taptıklarına sövmeyin. Sonra onlar da bilmeyerek, sinirlenip Allah'a kötü şeyler söylerler. Biz, her toplumun yaptıklarını kendilerine güzel gösterdik. Sonunda dönüşleri Rablerinedir. Allah, onlara, yaptıklarını haber verecektir.
- 109.** Müşrikler, kendilerine bir mucize gelirse, Allah'a mutlaka iman edeceklerine dair, en ağır şekilde yemin ettiler. De ki: "Mucizeler, ancak Allah katındadır." Onlara mucizeler geldiğinde de, iman etmeyeceklerinin farkında değil misiniz?

- 110.** Onlar, evvelce indirilen mucizelere iman etmedikleri gibi, bundan sonra da iman etmeyeceklerdir. Biz, onların gönüllerini ve gözlerini ters çevirip, kendilerini; azgınlık ve taşkınlık içinde, serseri ve şaşırılmış oldukları halde terk etmiş bulunuyoruz.
- 111.** Eğer onlara; melekleri indirseydik, ölümler kendileriyle konuş-saydı ve herşeyi toplayıp karşılıklarına getirseydik, Allah'ın diledikleri hariç, yine de inanmayacaklardı. Fakat çokları bunu bilmezler.
- 112.** Böylece Biz, her peygambere, insan ve cin şeytanlarını düşman yaptık. Bunlar, birbirini aldatmak için, süslü sözlerle vesvese verirler. Rabbin dileseydi, bunu yapamazlardı. Artık onları, uydurdukları şeylerle baş başa bırak.
- 113.** Bir de, insan ve cin şeytanları; âhirete iman etmeyenlerin kalplerinin, o yaldızlı söze meyiletmesi, ondan hoşlanmaları ve işledikleri suçları işlemeye devam etmeleri için böyle yaparlar.
- 114.** Habîbim! De ki: "Allah, Kur'an'ı ayrıntılı bir şekilde açıklanmış olarak size indirdiği halde, Allah'tan başka bir hakem mi arayayım?" Kendilerine kitap verdiklerimiz, o Kur'an'ın, gerçekten Rabbin katından hak olarak indirildiğini bilirler. O halde, sakın şüphe edenlerden olma.
- 115.** Rabbinin sözü, hem doğruluk, hem de adalet bakımından tamamlanmıştır. Onun sözünü değiştirecek hiçbir kimse yoktur. O, herşeyi işiten ve bilendir.
- 116.** Eğer yeryüzünde bulunanların çoğuna uyarsan, seni Allah yolundan saptırırlar. Çünkü onlar; zanna uyarlar ve sadece yalan konuşurlar.
- 117.** Şüphesiz Rabbin; yolundan sapanı ve doğru yolda olanları çok iyi bilir.
- 118.** Eğer Allah'ın âyetlerine iman ediyorsanız, üzerine Allah'ın adı anılarak kesilen hayvanlardan yiyin.
- 119.** Size ne oluyor ki, üzerine Allah'ın adı anılarak kesilenlerden yemiyorsunuz? Halbuki O, size mecbur kalmanızın dışında, haram olanları genişçe açıklamıştır. Doğrusu birçokları, bilmeden, keyiflerine göre insanları doğru yoldan saptırıyorlar. Muhakkak Rabbin, sınırı aşanları çok iyi bilir.
- 120.** Günahın, açığını ve gizlisini bırakın. Çünkü günah kazananlar, yaptıklarının cezasını çekeceklerdir.
- 121.** Üzerlerine Allah'ın ismi anılmadan kesilenlerden yemeyin. Çünkü onu yemek, yoldan çıkmaktır. Şeytanlar, dostlarına sizinle mücadele etmek için telkinde bulunurlar. Eğer onlara uyarsanız, Allah'a ortak koşanlardan olursunuz.
- 122.** Ölü iken hidâyetle dirilttiğimiz, kendisine insanlar arasında yürüyecek bir nur verdiğimiz kimse, inkâr karanlıkları içinde kalıp, ondan çıkamayan kimse ile bir olur mu? Elbette olmaz. Ama kâfirlere yaptıkları süslü gösterilir.
- 123.** Aynı şekilde, her kentin ileri gelenlerini, oralarda entrika çevirdikleri için, oranın en büyük günahkârları yaptık. Halbuki bunlar, kötülüğü başkasına değil, kendilerine yapıyorlar, fakat farkında değiller.

- 124.** Onlara bir âyet geldiği zaman: “Allah’ın peygamberlerine verilenin aynisi bize de verilmedikçe iman etmeyiz” derler. Allah, peygamberliği kime vereceğini daha iyi bilir. Suçlu olanlara, yaptıkları hilelerinden dolayı, Allah katından bir alçaklık ve şiddetli bir azap erişecektir.
- 125.** Allah, kimi hidâyete eriştirmek isterse, onun gönlünü İslâm’a açar, kimi de saptırmak isterse, sanki göğe yükseliyormuş gibi gönlünü dar ve sıkıntılı yapar. Allah, iman etmeyenleri küfür bataklığında bırakır.
- 126.** İşte, Rabbinin dosdoğru yolu budur. Şüphesiz Biz, hatırlayıp ibret alan bir toplum için, âyetleri geniş olarak açıkladık.
- 127.** Onlar için, Rableri katında selâmet yurdu vardır. Yaptıkları iyi işlerden dolayı, onların dostu Allah’tır.
- 128.** Allah, onların hepsini bir araya topladığı gün: “Ey şeytanlar topluluğu! İnsanların çoğunu yoldan çıkardınız” der.
İnsanlardan, şeytanların dostu olanlar da: “Rabbimiz! Biz, bir-birimizden faydalandık ve nihâyet bize verdiğin sürenin sonuna ulaştık” derler. Allah da: “Sizin durağınız cehennemdir. Allah’ın dilemesi dışında, orada sürekli olarak kalacaksınız” buyurur. Şüphesiz Rabbin, yegâne hüküm ve hikmet sahibidir, herşeyi bilir.
- 129.** İşte Biz, böylece, işledikleri günahlardan ötürü, zalimlerin bir kısmını, diğer bir kısmına dost yaparız.
- 130.** Allah: “Ey cin ve insan topluluğu! İçinizden, size âyetlerimi anlatan ve sizi bugüne kavuşacağınız konusunda uyaran peygamberler gelmedi mi?” buyurunca, onlar: “Ey Rabbimiz! Kendi aleyhimize şahidiz” derler. Dünya hayatı onları aldattı ve kendilerinin kâfir olduklarına da şahitlik ettiler.
- 131.** İşte, durum budur. Çünkü Rabbin, halkı habersiz iken, ülkeleri zulüm ile helâk edici değildir.
- 132.** Herkesin, yaptıkları işlere göre dereceleri vardır. Rabbin, onların yaptıklarından habersiz değildir.
- 133.** Rabbin, hiçbir şeye muhtaç değildir. O, rahmet sahibidir. Sizi, başka bir toplumun soyundan yarattığı gibi, dilerse, sizi de yok edip, arkanızdan yerinize dilediği bir kavmi yaratır.
- 134.** Size söz verilen şeyler, mutlaka olacaktır. Siz, onların önüne geçemezsiniz.
- 135.** Habîbim! De ki: “Ey kavmim! Siz elinizden geleni yapın. Şüphesiz ben de yapacağım. Yakında dünya yurdunun sonu olan cennetin, kimin olduğunu bileceksiniz. Gerçek şu ki, zalimler kurtuluşa eremezler.”
- 136.** Allah’ın yarattığı ekinler ve hayvanlardan, Allah’a bir pay ayırıp, kendi akıllarınca: “Bu Allah’a ait, şu da ortaklarımıza ait” dediler. Ortakları için ayrılanı, Allah için ayrılanı katmazlar. Fakat Allah için ayrılanı, ortaklarının payına katarlar. Ne kötü hüküm veriyorlar.

- 137.** Yine bunun gibi, ortak koştukları putlarının hizmetçileri, müşriklerden çoğuna, çocuklarını öldürmeyi süslü gösterdi. Böylece, kendilerini mahvettiler. Hem de dinlerini karıştırıp bozdular. Allah dileseydi, bunu yapamazlardı. Öyleyse, Sen onları uydurdukları ile baş başa bırak.
- 138.** Müşrikler, kendi akıllarınca dediler ki: “Şu hayvanlar ve şu ekinler haramdır, onları bizim dilediğimizden başkası yiyemez. Şu hayvanların sırtlarına binmek haram kılınmıştır”. Onlar, kestikleri hayvanlar üzerine de Allah’ın adını anmazlar. Bütün bunlar, Allah adına uydurdukları iftiralardır. Allah da onları, uydurdukları şeyler sebebiyle cezalandıracaktır.
- 139.** Bir de: “Şu putlara adanan hayvanların karınlarındaki yavrular canlı doğarsa, yalnız erkeklerimize aittir, kadınlarımıza haram kılınmıştır. Eğer yavru ölü doğarsa, o durumda kadın-erkek hepsi ortaktır” derler. Bu yakıştırmalarının cezasını Allah onlara verecektir. Şüphesiz o, yegâne hüküm ve hikmet sahibidir. O, herşeyi bilir.
- 140.** Hiçbir bilgiye dayanmadan, beyinsizce çocuklarını öldürenler ve Allah’ın onlara rızık olarak verdiği şeyleri, Allah’a iftira ederek haram sayanlar, elbette maddi ve manevi zarara uğramışlardır. Onlar, kesinlikle sapıtmışlar ve bir daha da doğru yolu bulamamışlardır.
- 141.** O asmalı ve asmasız üzüm bağlarını, o meyveleri, tatları farklı farklı hurmaları, çeşit çeşit ekinleri, zeytinleri, narları, birbirine benzeyen ve benzemeyen şekillerde yaratan O’dur. Herbiri meyve verince, meyvesinden yiyin. Hasat günü de, hakkını (öşür, zekât ve sadaka) olarak verin. İsrâf etmeyin, çünkü Allah, israf edenleri sevmez.
- 142.** Hayvanlardan; yük taşıyanları, etinden ve yününden istifade edilenleri de yaratan O’dur. Allah’ın size verdiği rızıktan yiyin. Şeytanın izinden gitmeyin. Çünkü o, sizin için apaçık bir düşmandır.
- 143-144.** Allah, erkek ve dişi olmak üzere sekiz çift hayvan yarattı. Koyundan iki, keçiden iki, deveden iki, sığırdan da iki.
- De ki: “Bunların erkeklerini mi haram kıldı, yoksa dişilerini mi? Yoksa dişilerinin rahimlerindeki yavrularını mı? Allah, bunları haram kıldığını bildirirken siz tanık mıydınız? Eğer doğru söylüyorsanız, bana ilme dayanarak haber verin.” Bilgisizce, insanları saptırmak için, Allah adına yalan uydurandan daha zalim kim olabilir? Şüphesiz Allah, zalim toplumu doğru yola ulaştırmaz.
- 145.** Habîbim! De ki: “Bana vahyedilenler arasında; murdar olarak ölmüş hayvanlardan veya akıtılmış kandan yahut domuz etinden -ki gerçekten bu pistir- veyahut da günah işlenerek Allah’tan başkası adına kesilen hayvandan başka, yenilmesi insanlara haram kılınmış hiçbir şey bulamıyorum. Bununla beraber, kim zorda kalırsa, başkasının hakkına tecavüz etmeden ve aşırıya kaçmadan, zaruret miktarı bunlardan yiyebilir.” Rabbin, çok bağışlayıcı ve çok merhametlidir.

- 146.** Yahudilere, bütün tırnaklı hayvanları haram kıldık. Yine onlara, sığır ve koyunun; sırt, bağırsak ve kemik yağlarının dışında, iç yağlarını da haram kıldık. Aşırı gitmeleri (saldırganlıkları) yüzünden, onları bu şekilde cezalandırdık. Biz, elbette doğru söyleyenleriz.
- 147.** Eğer bunun üzerine Seni yalanlarsa, de ki: “Rabbiniz geniş rahmet sahibidir. Buna rağmen O’nun azâbı, suçlu toplumdan geri çevrilmez”.
- 148.** Allah’a ortak koşanlar: “Allah dileseydi; ne biz, ne de babalarımız ortak koşmaz ve hiçbir şeyi de yasaklamazdık” diyeceklerdir. Bunlardan önce yalanlayanlar da böyle demişlerdi ve sonunda azâbımızı tattılar.
Resûlüm! Onlara de ki: “Yanınızda bize gösterebileceğiniz bir bilginiz var mı? Varsa onu bize gösterin. Siz, sadece zanna uyuyor, gerçeği söylemiyor ve saçmalıyorsunuz.”
- 149.** De ki: “En üstün delil Allah’ındır. O dileseydi, elbette hepinizi doğru yola ulaştırırdı.”
- 150.** De ki: “Haydi! Haram saydıklarınızı, Allah’ın haram kıldığına dair tanıklık edecek şahitlerinizi getirin.” Eğer yalan yere şahitlik ederlerse, Sen onları onaylama. Ayetlerimizi yalanlayan ve âhirete iman etmeyenlerin arzu ve isteklerine uyma. Onlar, Rablerine eş koşmaktadırlar.
- 151.** De ki: “Gelin, size Rabbinizin neleri haram kıldığını okuyayım: O’na hiçbir şeyi ortak koşmayın, Anne ve babaya iyilik edin, Açlık korkusuyla çocuklarınızı öldürmeyin, sizin ve onların rızkını Biz veririz. Kötülüklerin (fuhşun) açığına ve gizlisine yaklaşmayın. Allah’ın haram kıldığı cana, haksız yere kıymayın. Düşünüp anlamanız için bunlar Rabbinizin size tavsiyeleridir.
- 152.** Yetim malına yaklaşmayın. Ancak, ergenlik çağına ulaşıncaya kadar, güzel bir şekilde yönetmek için yaklaşın. Ölçü ve tartıyı adaletle yapın. Biz, hiçbir canı gücünün yettiğinden fazlasıyla sorumlu tutmayız. Yakınınız da olsa, konuştuğunuz zaman adaletten ayrılmayın. Allah’a verdiğiniz sözü yerine getirin. Allah, öğüt alıp düşünmeniz için bunları size emretti.
- 153.** İşte, benim dosdoğru yolum budur. Buna uyun. Başka yollara uymayın ki, o yollar sizi Allah’ın yolundan ayırmasın. Sakınmanız için, Rabbinizin size tavsiyeleri bunlardır.”
- 154.** Sonra Biz, Mûsa’ya; iyilik edenlere nimetimizi tamamlamak, herşeyi açıklamak, yol göstermek ve rahmet olmak üzere Tevrat’ı verdik. Böylece, Rablerinin huzuruna varacaklarına inansınlar.
- 155.** İşte bu Kur’an da, indirdiğimiz mübarek bir kitaptır. Buna uyun ve hükümlerine karşı gelmekten sakının ki, size merhamet edilsin.
- 156-157.** Biz Kur’an’ı: “Kitap, bizden önceki Yahudi ve Hıristiyanlara indirilmişti. Halbuki biz, onların okuduklarından habersiziz. Bize de kitap indirilseydi, biz onlardan daha iyi doğru yola girerdik.” dememeniz için indirdik. İşte size de, Rabbinizden apaçık bir delil, hidâyet ve rahmet gelmiştir. Allah’ın âyetlerini yalanlayıp, onlardan yüz

çevirenden daha zalim kim olabilir? Ayetlerimizden yüz çevirenleri, yüz çevirdikleri için en kötü bir azapla cezalandıracağız.

158. Onlar inanmak için; mutlaka meleklerin gelmesini veya Rabbinin gelmesini veyahut Rabbinin bazı mucizelerinin gelmesini mi bekliyorlar? Rabbinin mucizelerinden bir kısmı geldiği gün, ondan önce iman etmemiş veya imanıyla sevap kazanmamış hiçbir kimseye, inanması fayda vermez.

De ki: “Bekleyin! Şüphesiz Biz de beklemekteyiz.”

159. Dinlerini parça parça edip, grup grup olanlar var ya! Senin onlarla hiçbir ilişkin yoktur. Onların işi, Allah’a kalmıştır. Allah onlara, dünyada yaptıklarını âhirette haber verecektir.

160. Kim bir iyilik yaparsa, kendisine on misli sevap verilir. Kim de bir kötülük yaparsa, sadece yaptığı miktar kadar cezalandırılır. Onlar, asla haksızlığa uğratılmazlar.

161. De ki: “Şüphesiz Rabbin beni; dosdoğru bir yola, dimdik ayakta duran bir Din’e, Allah’ı birleyen İbrahim’in tevhid dinine iletmiştir. İbrahim, hiçbir zaman Allah’a ortak koşanlardan değildi.”

162. De ki: “Şüphesiz; benim namazım, ibadetlerim, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi olan Allah’a aittir.

163. O’nun, hiçbir ortağı yoktur. Bana böyle emrolundu ve Ben, bu ümmette Müslümanların ilkiyim.”

164. De ki: “Allah herşeyin Rabbi iken, Ben Ondan başka Rab mi arayayım? Herkesin kazandığı yalnız kendisinedir. Hiçbir kimse başkasının günahını yüklenmez. Sonra dönüşünüz yine Rabbinizedir. O, ihtilâfa düştüğünüz şeyleri, size haber verecektir.”

165. Ey Peygamberin ümmeti! Sizi yeryüzünün halifeleri yapan, size verdiği şeylerden imtihan etmek için bazınızı bazınıza derecelerle üstün kılan O’dur.

Şüphesiz Rabbin, hesabı çabuk görendir.

O, çok bağışlayan ve çok merhamet edendir.